

O93, f. 14ra; V630, f. 37ra; N442, f. 35vb; I83, f. 76rb; VD38, f. 68vb; SG670, p. 135a; P9629, f. 11r; Bcan4, f. 64r; E97, f. 39ra; P102; BII13, f. 63va; S105, f. 53r

- 5 ^aINCIPIT^b ^c EPISTOLA DECRETALIS VICTORIS PAPAЕ DE PASCHA ET BAPTISMO ET^d RELIQUIS CAUSIS^e THEOPHILO ALEXANDRINO EPISCOPO^f DIRECTA^g.

Bcan4: I

- 10 *P102*; *BII13*: I De sancto pascha die dominico celebrando et quot^h diebus celebrandum sit
<O93, f. 14rb> [H. 1] Victor Romanae ac universalis

5 ^a In *P9629* sind einige Passagen des Briefes wegen Beschädigung der Handschrift nicht lesbar; diese sind im Text durch [...] gekennzeichnet | ^b INCIPIT EPISTOLA DECRETALIS] CAP. XII Decreta *E97* | ^c Überschrift] EPISTOLA VICTORIS PAPAЕ *SG670*; INCIPIUNT DECRETA VICTORIS PAPAЕ *P102*; *BII13*; Überschrift fehlt *S105* 6 ^d ET RELIQUIS CAUSIS THEOPHILO ALEXANDRINO EPISCOPO DIRECTA] Et de accusatione Et iudicatione episcoporum atque de concordia unanimatis *E97* 7 ^e CAUSI *I83* 8 ^f EPISCOPO fehlt *I83*; *VD38*; *Bcan4* | ^g DIRECTA] DIRECTA DECRETA VICTORIS *P9629* 11 ^h quot *korr. aus* quod *P102*

Coll. Ans. ded. 1. **XI,22** (16–30 Multa...festivitas); 2. **IX,7** (34–44 Eodem...reputantur); 3. **VIII,66** (47–49 Haec...divinarum); 4. **III,158** (57–73 Audivimus...deinceps); 5. **I,15** (77–93 Placuit...caelis); 6. **I,94** (96–108 Et...iudicandum)
Ps.-Remedius 1. **c. 38** (23–42 Celebritatem...inveniantur); 2. **c. 39** (68–89 ea...est)
Burchard 1. **IV,3** (34–44 Eodem...reputantur); 2. **I,176** (77–93 Placuit...caelis)
Sentenzen 1. **c. 83** (77–89 Placuit...est)
Anselm v. Lucca 1. **II,9** (68–106 ea...placuerit); 2. **II,81** (77–89 Placuit...est)
Bonizo 1. **IV,55** (68–106 ea...placuerit)
Coll. trip. 1. **A 12,1** (23–49 Celebritatem...divinarum); 2. **A 4,8A** (27–58 A...iudicare); 3. **A 12,2** (57–67 Audivimus...publicantur); 4. **A 12,3** (68–106 ea...placuerit); 5. **A 12,4** (96–103 Et...violari)
Ivo, Decr. 1. **IV,4** (23–27 Celebritatem...gerant); 2. **Ivo, Decr I,198** (34–44 Eodem...reputantur); 3. **I,52** (35–44 si...reputantur); 4. **V,244** (57–103 Audivimus...violari); 5. **V,4** (77–103 Placuit...violari, *Rubrik*: Victor papa XIII a Petro in primo decretali suo)
Ivo, Pan. 1. **IV,113** (57–67 Audivimus...publicantur); 2. **IV,134** (86–89 quoniam...est)
Polycarpus 1. **III,17,2** (23–30 Celebritatem...festivitas); 2. **III,10,4** (34–44 Eodem...reputantur); 3. **I,6,3** (68–106 ea...placuerit)
Slg. in drei Büchern 1. **III,7,7** (35–40 si...baptizentur); 2. **I,13,1** (68–106 ea...placuerit); 3. **II,33,4** (77–89 Placuit...est)
Gratian 1. **D. III de cons. c. 22** (23–49 Celebritatem...divinarum); 2. **C. XXX, q. 5, c. 9 dict. p.** (60–67 Incerta...publicantur); 3. **C. II, q. 6, c. 7** (97–100 Si...sedem)

ecclesiae archiepiscopus Theophilo episcopo et cunctis
fratribus Alexandriaⁱ domino famulantibus salutem in
domino. 15

Multa^j mihi^k gratulatio, dilectissimi^l fratres, quod^m
manifestatoⁿ, sicut optamus^o, <BIII13, f. 63vb> per
gratiam dei <S105, f. 53v> lumine evangelicae
claritatis et^p ab ecclesia^q iam^r magna ex parte
perniciosi^s t erroris nocte depulsa^u creditae^v nobis 20
dispensationis fructus crescit et augmentatur in
domino.

Celebritatem^w x sancti paschae die dominica agi^y
debere et^z praedecessores^a nostri iam statuerunt et vos^b
illud eadem die celebrare^c <Bcan4, f. 64v> 25
sollemniter^d mandamus^e, quia non decet, <I83, f.
76va> ut membra a capite discrepent^f nec contraria
gerant^g. A XIII^h i vero luna primiⁱ mensis usque^k

14 i alexandriae *korr. aus alexandria P9629; alexandriae I83; VD38; SG670; Bcan4; S105* **16** j Magna *SG670; S105* | k mihi] mihi est *korr. aus mihi SG670* | l dilectissimi *SG670* | m quid *VD38* **17** n manifestato *korr. aus manifestatio N442; manifesto I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BIII13; S105* | o optavimus *E97* **19** p et *fehlt SG670; S105* | q aecclaesia iam *korr. aus aecclaesia P9629* | r iam *fehlt SG670* **20** s *interlinear* mortiferi *VD38* | t perviciosi *SG670; S105* | u *am Rande* expulsa *VD38* | v *interlinear* commisse *VD38* **23** w *am Rande* z *V630; am Rande drei Punkte N442* | x celebritatem sancti *korr. aus celebritatem P102* y *am Rande* fieri *VD38* **24** z ut *I83; Bcan4* | a predecessores *korr. aus predecessoris N442; S105* | b vos] vobis *korr. aus vos P9629; nos vobis korr. aus vobis SG670; vobis S105* **25** celebrari *P9629* **26** d *am Rande* honorifice *VD38* | e *am Rande* praecipimus *VD38* **27** f *am Rande* discordent *VD38* **28** g gerent *I83; generent VD38; P102; BIII13; generaent korr. aus gerant Bcan4; gerant korr. aus girant S105* | h XVma *SG670; XVIIma S105* | i XIII^h vero] XV vero *korr. aus XIII^h P9629* | j *interlinear* id est aprilis *SG670* | k usque] usque ad *SG670; S105; usque ad korr. aus usque E97*

1. Victor-Brief,13 **13** Theophilo] sec. c. 3. vit. Vict. in libr. pontif. **16–22** Multa ... domino] Leon.M. ep. 106. c. 1. (1,1157). Cf. Pelag. II. pp. ep. 1. **23–30** Celebritatem... festivitas] sec. c. 2. 3. vit. Vict.

1. Victor-Brief,24 vos] nos *DG₁* **25–26** celebrare... sollemniter] solempniter celebrare *DG₁* **27** nec... contraria] aut aliter *DG₁* | contraria] contra *ID₁; CT₁* **28** gerant] generent *PG₁* | XIII^h] XVIIma *RC₁*

vicesimo^{l m} primo eiusdemⁿ <VD38, f. 69ra> mensis
 30 <SG670, p. 135b> die^o eadem^p celebretur^q festivitas^r.

Bcan4: II

P102; BIII3: II Quo tempore baptisma celebrandum sit et ut qui
 baptizantur non infideles sed fideles inveniuntur
 [H. 2] Eodem^s vero tempore^t baptisma^{u v} celebrandus^w
 35 est^x catholicus^y, sed tamen^z, si necesse fuerit <E97, f.
 39va> aut mortis periculum ingruerit^{a b}, gentiles ad
 fidem venientes quocumque^{c d} loco vel momento,
 ubicumque evenerit^{e f}, sive in flumine, sive in mari,
 sive in fontibus tantum christiana^g confessione
 40 credulitatis^h clarificata baptizenturⁱ. Ipsi^{j k} quoque,
 quod in baptismo polliciti^l sunt, summopere est
 attendendum, ne infideles^m, sed fideles inveniuntur.

29 l vigesimo *O93* | m vicesimo primo] vicesimum primum *korr. aus* vicesimo primo *P9629*; vicesimum primum *I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; S105*; vigesimum primum *P102; BIII3* | n eiusdem mensis die] diem eiusdem mensis *I83; VD38* **30** o diem *korr. aus* die *P9629*; diem *I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BIII3; S105* | p eadem] eadem dominica *korr. aus* eadem *SG670* | q celebretur] celebretur et *korr. aus* celebretur *SG670* | r festifestivitas *VD38* **34** s am *Rande* Nota *V630* | t tempus *VD38* u am *Rande* vel mus *V630* | v baptismus *korr. aus* baptisma *P9629*; baptismus *N442; I83; SG670; Bcan4; S105*; baptismum *E97* | w celebrandum *VD38; E97; P102; BIII3* **35** x est *fehlt* *I83* | y catholicum *VD38; E97; P102; BIII3*; catholicis *SG670; S105* | z tamen si *korr. aus* tamen *O93* **36** a am *Rande* institerit inruerit *VD38* | b ingruerit *korr. aus* inguerit *P102* **37** c am *Rande* quocumque omni *VD38; am Rande N SG670* | d quocumque *korr. aus* quoque *VD38; quoque P102; BIII3* **38** e am *Rande* acciderit *VD38* | f evenient *SG670; S105* **39** g christianę *VD38; P102; BIII3* **40** h credulitas *V630* | i baptizaentur *korr. aus* baptizantur *S105* | j Ipsi *korr. aus* Ipsi *P102* | k Ipsi quoque, quod in baptismo polliciti sunt, summopere est attendendum, ne infideles, sed fideles inveniuntur *fehlt V630* **41** l am *Rande* promiserunt *VD38* **42** m infideles sed fideles *korr. aus* infideles *P102*

34–42 Eodem... inveniuntur] sec. c. 2. vit. Vict.

29–30 vicesimo... die] ad XXIum ... diem *RC1* **29–30** eiusdem... die] diem eiusdem mensis *DG1* **30** die] *fehlt* *CT1* | eadem] Paschalis *CT2* **34** Eodem... tempore] In paschali vero tempore et Pentecoste *DB1; ID2; PG2* | vero] quoque *CT2; DG1* | baptisma] baptismus *RC1* **34–35** celebrandus... catholicus] celebrandum est catholicum *DB1* **35** catholicus] catholicis *RC1* **36–37** aut... venientes] *fehlt* *3L1* **37** quocumque] quoquo *DB1* **38** evenerit] evenient *RC1* **39** christiana] Christianae *DB1* **39–40** christiana... credulitatis] Christiane confessionis credulitate *ID2; 3L1* **39–40** confessione... credulitatis] credulitatis confessione *DG1* **40** clarificata] clarificati *3L1; DG1* | baptizentur] baptizantur *DB1* | Ipsi] Ipsum *ID2* | quoque] etiam *DG1* **41–42** est... attendendum] attendendum est *DG1; ID2* **42** ne] ne non *DG1*

Ipsiⁿ vero, qui infidelitatis nota^o asperguntur^p, infames efficiuntur atque inter fideles minime reputantur^q.

Bcan4: II

45

P102; *BIII3*: II De statutis nulla improbitate et novitate violandis [H. 3] <BIII3, f. 64ra> Haec^r vero statuta nulla debent improbitate^s t convelli^u, nulla novitate mutari, quia alia ratio est^v saecularium^w, alia divinarum.

VD38: Exempla victoris pape theophilo alexandrino episcopo directa Quod nullatenus credenda sunt nisi que manifesto iudicio conprobantur

50

Bcan4: III

P102; *BIII3*: III Ut incerta nullatenus iudicentur quia^x licet vera sint non sunt tamen credenda

55

S105: De incertis iudicibus

[H. 4] Audivimus^y namque apud vos vestrosque^z diversa iudicia fieri et incerta iudicare^a.

P9629: Incerta non iudicanda

<SG670, p. 136a> Incerta^b, carissimi, nullatenus iudicemus, quoadusque^c veniat^d dominus, <N442, f. 36ra> qui^e latentia^f producit^g <I83, f. 76vb> in lucem et illuminabit abscondita tenebrarum^h et manifestabit consilia cordium, quia, quamvisⁱ vera sint, non tamen credenda sunt, nisi^j quae manifestis indiciis <VD38, f. 69rb> comprobantur, nisi quae manifesto^k iudicio convincuntur, nisi quae iudiciario ordine publicantur.

60

65

43 n Ipse *V630* | o *am Rande* macula *VD38* | p aspergunt *I83*
44 q reperiuntur *BIII3* **47** r *am Rande* ; vor Haec *Rubrik*
48 s *am Rande* contrarietate imperfectione *VD38* | t improbitate convelli nula novitate *korr. aus improbitate S105* | u *am Rande* destrui *VD38* **49** v est *fehlt SG670* | w saecularum *V630* **54** x que *P102* **57** y *am Rande drei Punkte N442*; *am Rande Nota E97* | z vestrosque diversa *korr. aus vestrosque Bcan4* **58** a iudicari *VD38*; *E97*; *P102*; *BIII3*; iudicari *korr. aus iudicare SG670*; *Bcan4* **60** b *am Rande Nota V630* **61** c quoadusque *S105* | d veniet *P9629*; *I83* **62** e *am Rande z V630* | f *interlinear abscondita VD38* | g *producet korr. aus producit N442*; *E97*; *producet I83*; *SG670*; *Bcan4*; *P102*; *S105* **63** h tenbrarum *SG670* **64** i quavis *I83* **65** j *am Rande Nota V630* **66** k manifesto iudicio *korr. aus manifesto SG670*

47–48 Haec...mutari] Leon. M. ep. 104. c. 8. (1, 1149). **48–49** quia...divinarum] ep. cit. c. 3. (paullo antea). Cf. Eutic. 6, Fel. II. pp. 12. xvii. **60–67** Incerta...publicantur] Ben. III. 259. (Isid. syn. lib. II. no. 86). Cf. Praef. 5, Sixt. II. pp. 7, Iul. 12.

49 est] est caesarum CT₁; CT₂; DG₁ **57** namque] *fehlt* CT₃; ID₄; IP₁
60 carissimi] karissime DG₂ **61** quoadusque] quousque IP₁; DG₂
64 quia] *fehlt* IP₁ | quia...quamvis] Quamvis enim DG₂

Similiter^l ea vos iudicare ad apostolicam delatum^m est
 sedem, quae praeterⁿ nostram^o vobis definire non licet
 70 auctoritatem^p, id est,

V630: De accusatis episcopis episcopis

episcoporum^q causas, unde ita^r constitutum <S105, f.
 54r> liquet^s a tempore^t apostolorum^u et deinceps.

Bcan4: IIII

75 *P102; BIII3: V* Ut accusatus vel iudicatus ab episcopis
 comprovincialibus licenter appellet et adeat romanum pontificem
 [H. 5] Placuit^v, ut accusatus vel iudicatus a
 comprovincialibus in^w aliqua causa episcopus^x licenter^y
 appellet et adeat^z a apostolicae <V630, f. 37b> sedis
 80 pontificem, qui aut per se aut per^b vicarios suos eius
 retractari^c negotium procuret, <P9629, f. 11v> <BIII3,
 f. 64rb>

P9629: De acusatoribus

et^d dum iterato iudicio pontifex [causam suam
 85 <SG670, p. 136b> agit, nullus alius in eius loco
 ponatur aut ordinetur episcopus^e, quoniam, quamquam]
 comprovincialibus episcopis accusa[ti causam pontificis

68 l am Rande Nota V630; am Rande drei Punkte N442 | m am Rande denunciatum est VD38 **69** n pariter VD38; P102; BIII3 | o nostra VD38; P102; BIII3 **70** p auctorite VD38; auctoritate P102; BIII3 **72** q episcorum I83; episcoporum korr. aus temporum SG670; temporum S105 | r iam VD38 **73** s interlinear claret VD38 | t temporibus BIII3 | u episcoporum V630; E97 **77** v am Rande Nota E97 **78** w in fehlt VD38; P102; BIII3 | x episcopis VD38; P102; BIII3; episcopos Bcan4 | y licenter korr. aus .locenter O93 **79** z am Rande vadat VD38 | a adeat korr. aus audeat VD38; adeat korr. aus ad eam Bcan4 **80** b per fehlt SG670; S105 **81** c detractari Bcan4 **84** d am Rande Nota V630 **86** e episcopus korr. aus episcopis BIII3

77–81 Placuit... procuret] sec. tit. c. 7. conc. Sard.(D.). Cf. Sixt. II. pp. 2, Iul. 12. (Marcelli 2). **84–89** et... est] sec. c. 4. conc. Sard. aut Ben. II. 401. III. 103. Cf. Eleuth. 2, Sixt. II. pp. 2, Iul. 12.

68–73 Similiter... deinceps] Item ID₄ **68–69** ea... sedem] ad apostolicam delatum est sedem ea vos iudicare AL₁; BS₁; PG₃; 3L₂ **69** praeter] propter RC₂ **72** unde] quod BS₁; PG₃; 3L₂ | constitutum] constitutum esse AL₁; BS₁; PG₃; 3L₂ **77–86** Placuit... quoniam] fehlt AL₁; BS₁; PG₃; 3L₂ **77** iudicatus] iudicatus episcopus DB₂ **78** causa] fehlt 3L₃ **80** pontificem] antistitem 3L₃ | per²] fehlt RC₂ | vicarios... suos] suos vicarios 74T₁; 3L₃ **85** alius] fehlt 74T₁; AL₂; 3L₃ **86** quoniam] vor quoniam Rubrik Ut retractetur negotium iudicati per vicarios sedis apostolice ID₄ | quamquam] Quamquam enim AL₁; BS₁; PG₃; 3L₂; quanquam a IP₂ **87** comprovincialibus... episcopis] episcopis comprovincialibus 74T₁

scrutari^f liceat, non tamen^g definiri^h inconsultoⁱ
 Romano pontifice] permissum est^j, cum beato Petro
 apostolo non ab alio [quam ab ipso dictum^k sit^l 90
 domino: Quaecumque ligaveris super terram,] erunt^m
 ligata et <I83, f. 77ra> in caelisⁿ, et^o quaecumque
 solveris super terram, [erunt soluta et in caelis.

Bcan4: V

P102; BIII3: VI De eo qui leditur a metropolitano 95
 [H. 6] Et alibi in^p statutis <E97, f. 39vb> legitur
 apostolicis:] Si^q quis^r putaverit se a proprio
 metropolitano gravari, apud patri[archam vel
 primat]em^s <VD38, f. 69va> dioceseos^t aut^u penes^v
 100 universalis apostolicae ecclesiae iudicetur sedem.
 Nil^w aliud est, frater^x, talis praesumptio^y nisi
 apostolorum suorumque^z successorum terminos^a
 transgredi eorumque decreta violari^b. Culpantur enim,
 ut scriptum est, fratres^c, qui^d e aliter circa episcopos^f

88 f scrutari *korr. aus* scritari *S105* | g tamen *korr. aus* damen *S105* | h definire *N442; VD38; E97; BIII3; difinire SG670; P102; S105* | i *am Rande* non interrogato *VD38* **89** j est *fehlt I83* **90** k dictum sit domino] domino dictum sit *E97* | l sit] sit a *I83; VD38; Bcan4; P102* **91** m erunt ligata et in caelis et quaecumque solveris super terram *fehlt S105* **92** n caelis *korr. aus caelos O93* | o et quaecumque solveris super terram, erunt soluta et in caelis *fehlt N442; SG670* **96** p in statutis] in institutis *korr. aus* institutis *V630; SG670; institutis N442; S105* **97** q *am Rande* Nota *V630* | r quid *Bcan4* **99** s primatem *korr. aus* privatam *V630* | t dioceseos *korr. aus* diocesos *VD38* | u at *VD38* | v *interlinear* apud *BIII3* **101** w Nihil *V630; N442; VD38; SG670; P9629; Bcan4; E97; BIII3* | x fratres *V630; SG670; S105* | y praesumptio nisi] praesumptionis *Bcan4* **102** z eorumque *I83; SG670; Bcan4; S105; suorumque*] et eorum *VD38; P102; BIII3* | a *am Rande* statuta transcendere *VD38* **103** b *am Rande* corrumpi *VD38* **104** c frater *VD38; P102* | d qui *korr. aus* qua *SG670* | e qui aliter] qualiter *Bcan4; S105; qui aliter korr. aus* qualiter *SG670* | f episcopos *korr. aus* episcopis *S105*

91–93 Quaecumque... caelis] Matth. XVI. 19. **97–100** Si... sedem] c. 5. Angilr. (c. 17. conc. Chalc. H.). Cf. Sixt. II. pp. 3, Iul. 12. (Ann. 4, Iul. 12, Fel. II. pp. 4, 12. xx.). **103–106** Culpantur... placuerit] cf. Sixt. I. pp. 5, Sixt. II. pp. 2, Iul. 12.

88 definiri] definire *DB2; diffinire 74T1; BS1; 3L3* | inconsulto] inconsultu *BS1* **89–93** cum... caelis] *fehlt ID4; ID5* **92–93** et... caelis] *fehlt BS1; PG3; 3L2* **96** in... statutis] institutis *PG3* **96–97** legitur... apostolicis] apostolicis legitur *ID4; ID5* **97** Si] *vor* Si *Rubrik* Quid facere debet gravatus *ID4* **99** aut... penes] apud *3L2* **100** apostolicae... ecclesiae] ecclesie apostolice *BS1* **101** frater] fratres *ID4; ID5* **103** violari] violare *BS1* **104** fratres] frater *PG3* | qui] quia *3L2* | circa] *fehlt BS1*

105 iudicare praesumunt, quam apostolicae <SG670, p. 137a> sedis papam^g fieri placuerit^h. Et quis est, qui iudicatⁱ eum, quem dominus sibi et huic sanctae sedi reservari^j voluit iudicandum?

Ait namque dominus per^k Isaiam prophetam: Dominus^l

110 deus auxiliator^m meusⁿ, ideo non sum confusus, ideo posui^o faciem meam ut petram durissimam et scio, quoniam^p non confundar, iuxta^q est, qui iustificat me. Quis contradicit mihi? Stemus simul. Quis est <BIII3, f. 64va> adversarius meus? Accedat^r ad^s me, ecce

115 dominus deus auxiliator meus, quis^t est, qui condemnet me? Ecce omnes quasi vestimentum conterentur, tinea comedet eos. Quis ex vobis timens <I83, f. 77rb> dominum^u audiens^v vocem servi sui? Quis ambulavit in tenebris, et non est lumen ei?

120 Speret in nomine domini, et innitatur^w x super deum^y suum. Ecce^z omnes vos^a accedentes^b ignem, accincti^c flammis ambulate in lumine <S105, f. 54v> ignis vestri <SG670, p. 137b> et flammis^d, <Bcan4, f. 65r> quas succendistis. De manu mea <VD38, f. 69va>

125 factum est^e hoc^f vobis, in doloribus dormietis^g. Audite me^h, qui sequimini, quod iustum est, et quaeritis dominumⁱ, attendite ad petram, unde excisi estis, et ad

106 g papae P9629; I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BIII3; S105 | h am Rande Usque hic VD38 **107** i iudicat korr. aus iudicat SG670 **108** j reservare SG670; S105 **109** k pro Bcan4 | l Domine N442; VD38 **110** m auxiator SG670 | n meus] meus et SG670; S105 **111** o posuit VD38; P102; BIII3 **112** p quia V630 | q iuxta korr. aus iusta P102 **114** r accedat korr. aus accedet SG670; accedet S105 | s ad korr. aus a Bcan4 **115** t Qui P9629 **118** u deum I83; VD38; SG670; Bcan4; S105 | v audiat korr. aus audiens SG670; audiet Bcan4; BIII3 **120** w am Rande confidat VD38 | x innitatur korr. aus innatatur SG670 | y dominum E97 **121** z Haecce P9629 | a vos fehlt VD38; P102; BIII3 | b accedentes O93; accedentes korr. aus ascendentes S105 | c accinca P9629; accinti SG670 **123** d flammis korr. aus flammis V630 **125** e est fehlt SG670 | f hoc fehlt VD38; P102; BIII3 | g dormietis korr. aus dormientis SG670 **126** h me fehlt VD38; P102; BIII3 **127** i deum I83; SG670; Bcan4; S105

106–108 Et...iudicandum] Isid. syn. libr. II. no. 86. aut Ben. III. 259. 373. aut c. 12. (bis) Angilr. (c. 51). Cf. Alex. 7, Eleuth. 5, Fab. 17, Sixt. II. pp. 7, Euseb. 8, Iul. 19. **109–125** Dominus...dormietis] Ies. L. 7-11. **125–154** Audite...generationum] Ies. L. 1-8.

106 papam] pape BS₁; 3L₂

cavernam laci, de qua praecisi estis. Attendite ad
 Abraham patrem vestrum, <N442, f. 36rb> et ad
 Saram, quae peperit vos, quia unum vocavi eum et 130
 benedixi ei^j et multiplicavi^k eum. <O93, f. 14va>
 Consolabitur ergo dominus^l Sion et consolabitur
 omnes^m ruinas eius et ponet desertum eius quasi
 deliciasⁿ, et solitudinem^o eius quasi hortum domini.
 Gaudium^p et laetitia^q invenietur in ea, gratiarum actio 135
 et vox laudis. Attendite ad^r me, populus meus et
 tribus mea, <V630, f. 37va> me^s audite, quia^t lex a
 me exiet, et iudicium meum in^u lucem^v populorum^w
 requiescet^x. Prope est iustus meus, egressus est
 salvator meus, et brachia^y mea populos^z <I83, f. 140
 77va> iudicabunt^a. Me <E97, f. 40ra> insulae^b
 exspectabunt^c et brachium meum sustinebunt^d.
 <SG670, p. 138a> Levate in caelum <BII13, f. 64vb>
 oculos vestros^e et videte sub^f terra^g deorsum, quia
 caeli sicut fumus liquescent et terra^h sicut 145
 vestimentum attereturⁱ j, et^k habitatores eius sicut haec
 interibunt. Salus autem mea in sempiternum erit, et
 iustitia mea non deficiet. Audite me, <VD38, f. 70ra>
 qui scitis^l iustum, populus^m, lex mea inⁿ o corde
 eorum. Nolite^p timere opprobrium hominum et 150
 blasphemias eorum. Sicut enim vestimentum, sic

131 j ei *korr. aus* eum *Bcan4*; eum *E97* | k multiplicavi *I83*
132 l dominus Sion] sion dominus *V630* **133** m omnes *korr. aus*
 omnis *O93*; omnis *P9629* **134** n delicias *korr. aus* dilicias
P102 | o solitudines *VD38*; *P102*; *BIII3* **135** p Gaudia *S105* | q
 letitiam *O93*; *I83*; *VD38*; *Bcan4* **136** r ad me *fehlt V630* **137** s
 me *fehlt BII13* | t Quia *korr. aus* Qua *P102* **138** u in *korr. aus*
 et *SG670*; et *S105* | v luce *VD38*; *Bcan4*; *P102*; *BIII3*; luce
korr. aus lucem *SG670* | w populorum *korr. aus* popolorum *S105*
139 x requiescet *korr. aus* requiescit *SG670*; requiescit *S105*
140 y brachia mea *interlinear* vel um um *V630* | z populos *korr.*
aus populos meos *P102* **141** a iudiudicabunt *N442*; iudicabit
V630; *P9629* | b insille *VD38* **142** c expectabunt et *korr. aus*
 expectabunt *P102* | d sustinebit *V630*; *P9629*; *E97* **144** e vestros
korr. aus vestros et videte deorsum *P9629* | f in *I83*; *SG670*;
Bcan4; *S105* | g terram *VD38*; *P102*; *BIII3* **145** h terra *fehlt*
P9629 **146** i *am Rande* conteretur *VD38* | j atteretur et *korr. aus*
 atteretur *SG670* | k et *fehlt S105* **149** l scitis *korr. aus* scitis me
VD38; scit *S105* | m populum *I83*; *Bcan4*; populus] populus
 meus *BIII3* | n in corde] de *S105* | o in corde eorum *korr. aus*
 deorum *SG670* **150** p Noli *P9629*; *E97*

comedet eos vermis^q, et sicut lanam^r, sic devorabit^s
 eos tinea. Salus autem mea in sempiternum erit et
 iustitia mea in generatione^t generationum^u. Multis^v
 155 mundi^w huius^x illecebris^y, multis vanitatibus^z
 resistendum est, ut verae caritatis et continentiae
 obtineatur integritas^a.
 Dominus enim nullum vult^b perire, sed omnes salvos
 fieri. Certus autem^c sum vos^d ad haec emendanda vel
 160 defendenda domino^e ^f auxiliante proficere^g.
 Data XIII^h Kal. Augusti Commodiⁱ et <SG670, p.
 138b> Graviano^j vv. cc. cons. s.
 O93, f. 14va; V630, f. 37va; N442, f. 36rb; I83, f.
 77va; VD38, f. 70ra; SG670, p. 138b; P9629, f. 11v;
 165 Bcan4, f. 65r; E97, f. 40ra; P102; BIII3, f. 64vb

152 q vermis] vermis populus lex mea in corde eorum Nolite
 timere opprobrium hominum et blasphemias eorum Sicut enim
 vestimentum sic comedet eos vermis *E97* | r lana *N442; I83;*
VD38; Bcan4; BIII3 | s devorabitur *VD38* **154** t generationes
N442; SG670; S105; generationem *P102; BIII3* | u generationum]
 et generationem *VD38; P102; BIII3* | v Multis *korr. aus Multi*
V630 **155** w mundi huius] huius modi *VD38; P102; BIII3* | x
am Rande talibus *VD38* | y *am Rande* irritationibus *VD38* | z *am*
Rande irritationibus *VD38* **157** a *am Rande* perfectio *VD38*
158 b vul *I83* **159** c autem sum] sum autem *SG670* | d vos] de
 vobis *SG670; S105* **160** e deo *SG670; S105* | f domino
 auxiliante] deo auxiliante *korr. aus deo SG670* | g perficere *BIII3*
161 h XIII *VD38; P102; BIII3* | i quomodo *BIII3* **162** j
 Graviano] bradua nōn *korr. aus gravia nōn SG670; gravia nōn*
S105

154–157 Multis...integritas] Leon. M. ep. 106. c. 1. (1, 1159). Cf. Calist.
 5. **158–159** Dominus... fieri] II Petr. III. 9. I Timoth. II. 4.
159–160 Certus... proficere] Leon. M. ep. 115. c. 2. (1, 1205).
161–162 Data... cons] Nota cons. des. ex c. 1. vit. Vict. in libr. pontif.